

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

LXVI.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

multò evidentius quam corpus insinuet; loquor de vermicalo animante qualicumque. Cineris & stercoris laudem verissimè atque uberrimè plerique dixerunt. Quid ergo mirum est, si hominis animam, qua ubicunque sit, & qualiscunque sit, omni corpore est melior, dicam pulchrè ordinari & de pœnis ejus alias pulchritudines fieri, cum ibi non sit, quando misera est, ubi beatos esse decet, sed ibi sit, ubi esse miseros decet. Jam verò, si dixeris, pœnis exæquari peccandi in inferno licentiam, innumerabiles infernos & pœnas, quæ ne cogitari nedum dici possunt, introduces. Ut igitur hoc absurdum declines, peccaturos non esse damnatos, potius asserendum est. Si verò inordinationem planè omnem tolli ad severes, hoc ipso peccati nihil reliquum manebit, quippe quod in formali *deviatio* seu deviatio est ab ordine. Quæ sententia per id etiam confirmari potest, quod Paulus doceat, in consummatione seculi sublaturum iri omnes Christi inimicos, ne uno quidem excepto, I. Cor. XV. 25. 26. At si remaneret peccatum, non tolleretur præcipuus Christi inimicus, ex quo cæteri hostes Diabolus, mundus, mors, originem suam sumpserunt. Consequitur ergo, peccato nullum amplius in altero seculo locum futurum esse.

LXVI. Succedit sextum & apud Bonaventuram ultimum argumentum, ex atrocitate infernalium cruciatuum petitur: *Esse, quod damnatis daretur libertas peccandi, nunquam fornicarentur, si redirent ad corpora & locum haberent. Constat, quod nollint peccare, cum magis horreant tantam pœnam, quam delectationem peccati. Ergo videtur, quod non peccent.* Nervus collectionis hic est: si unum peccatum, exempli causâ fornicationem, non appetunt damnati, ob delectationem, quam inde capere poterant, quia norunt, brevem hanc voluptatem æternis pœnis compensari, ergo nec cætera appetent ob eandem rationem. Ubi enim eadem ratio est, ibi eadem consequentia, idem effectus. At verò damnati fornicationem appetere non possunt, propter intensissimos dolores, qui perpetuò tolerati libidini nulli locum relinquunt. Quæcunque enim hoc in seculo mala perpetramus, cum sub ratione mali, ceu supra disputavimus, neque velle ea neque facere possimus, sub spe quadam delectationis exinde percipiendæ perpetramus. At verò quæ delectatio potest esse illis, qui perpetuis uruntur cruciatibus & ubi semel leviter peccaverint, exquisitissimas illicò recipiunt pœnas &

Præ-

Præterea ne quidem appetere possunt peccatum, sub conditione, si redire concederetur ad hanc vitam & uti corporibus, sicut quondam fuerant usi. Nam retraherentur cogitatione pœnæ, quam gravissimam & intolerabilem esse tum idèò credituri essent, quia in suomet corpore senserunt, quamque, dum hac in vitâ existerent, experientiâ destituti non credebant; juxta illud: *Non credam, nisi videam.* Joh. XX. 25. Quod clarissimè probat epulonis exemplum. Is enim persuasus fuerat, si quis ex mortuis mitteretur ad superflites fratres, fore, ut audientes de pœnarum atrocitate, pœnitentiam agerent. Quantò magis igitur ab omni peccato abstinere, qui tam graves pœnas sensit ipse, si quidem hujus vitæ ei ad quaecumque temporis spatium usura permitteretur? Expendamus hanc pœnarum crudelitatem paulo accuratius. Describitur illa per mortem æternam, quia separata est damnatorum vita à gaudio, quod habere ex intuitu DEI, summi boni, poterant. Augustinus: *Miseria damnatorum nec vita nec mors est, quia in utraque boni aliquid invenitur. In vitâ requies est, in morte terminus. Sed miseria illa non habet requiem nec terminum. Quid ergo est? malum vitæ & malum mortis à morte. Cruciatu habet sine fine, à vitâ durationem accipit sine requie.* Quod verò sine ullâ intermissione exquisitissimè cruciatur, id nec intervallis gaudet, ulli delectationi animum adplicandi. Damnatorum pœna est rejectio à facie Divinâ, de quâ Jo. Chrysostomus, Hom. XXIV. in Matth. *Mille gehennas ponas & nihil tale est, quale est excludi à gloriâ & odio haberi à DEO.* Basiliius, Oratione de extr. Jud. *DEI alienatio atque aversio inter omnes pœnas, quæ in gehennâ expectantur, intolerabilior, graviorque est ei, qui patitur, quam oculo lucis privatio, etiamsi dolore caveat.* Sicut ergo, qui semel sibi cœcitatem sua culpâ contraxit, eandem culpam nunquam appetere poterit, sed extremo semper odio prosequetur: ita qui peccato damnationem, peccare nunquam amplius volet. Exulabunt damnati ab amœnissimo loco paradisi & jacebunt in lacu sulphureis ignibus pleno. Polycarpus Presbyter in vitâ S. Sebastiani: *Omnes ignes, omnesque pœne hujus mundi, respectu ignis & cruciatu inferni, sunt tantum quasi ignis pictus ad verum & magnum ignem.* Haymo, libro IV. in Apoc. *Cum sint in inferno tanta, tamque innumerabilia tormenta, quanta nec dici nec estimari possunt, breviter in duobus omnia*

comprehenduntur tormenta. Erit enim ignis non ad lucendum, sed ad miserorum corpora concremanda. Erit quoque ibi sulphur, quod & fomentum præstabit igni & fetorem gignet intolerabilem, ac per hoc ex igne fator & ex fetore ignis procreabitur. At verò, qui perpetuis ignibus exurit, qui voluptates quærere & avocare animum ad delectationes queat? Deique conversatione utentur damnati diabolorum, qui secundum verisimiliorem sententiam, ab antiquâ inprimis Ecclesiâ traditam, eosdem miserrimè torquebunt. At verò horrenda est vel solus dæmonis in propriâ formâ aspectus; unde Bernhardus memoratus dixisse: malle se fornacem calentissimè ferventem intrare, quam diabolum in suâ propriâ formâ apparentem videre. Basiliius in Ps. XXXIII. Eos, qui multa perperam in vitâ admiserunt, horrendi quidam ac tristes circumstantibus angeli, ignem paratum conuenientes, ignem expirantes propter propositi amarulentiam, cultum præferentes nocti asinilem, præ mærore atque hominum odio. Theophylactus in cap. XIIII. Matth. Quibus autem tortoribus tradidit? forte potestatibus punitricibus, ita, ut perpetuò puniatur. Quomodo verò peccare poterunt illi, quibus perpetuus carnifex hunc ipsum in finem ad latus quasi positus est, ut horrendis pœnis peccantem castiget? Sicut enim, qui ad operas publicas, ob vitam otiosè & perditè actam, condemnati sunt, propter urgentem & verberantem perpetuò exactorem, ignaviam sectari, si vel maximè vellent, non possunt: ita nec peccare damnati, ob præsentiam diabolorum, peccandi temeritatem perpetuis flagellis è vestigio coercentium.

LXVII. Septimum Albertus Magnus nobis præbet argumentum, à naturâ latæ post perpetratum delictum sententiæ desumptum: Nunquam aliqua culpa extenditur ultra sententiam condemnationis culpæ ejusdem. Sed damnati sententiam suæ damnationis acceperunt. Ergo ultra illam non extenditur culpa. Ergo nec peccant in inferno. Id quod & sequenti ratione confirmat: Adhuc & peccatum, ut dicit Augustinus, ordinatur per Divinam justitiam; quod aliter aliquid inordinatum remaneret in hoc mundo. Sed quod ordinatur, necesse est, ut statum & finem habeat, ultra quem non progrediatur. Ergo & peccatum damnatorum necesse est, quod accipiat finem. Sed finis congruentius imponi non potest, præterquam in morte, quando incipit ordo justitiæ condemnationis. Ergo non ultra peccant in inferno. In judiciis hujus seculi is est sententiæ adversus

com-